

Ungdómsmóti í Gøtu

Um Gud vil, verður ungdómsmóti í Gøtu í døgnum 16.-20. juli.

Tann, ið ikki veit sær innivist, biðist venda sær til Elieser Jacobsen, Norðagøta, telf. 38, helst innan 14. juli.

Talarar verða: Leikfólk eins og prestar og trúboðarar.

Øll eru vælkomn.

Fyri ungdómsstevnuna:

Elieser Jacobsen, havnafúti.
Meinhard Hansen, snikkari.

Peter Petersen, prestur.
Alfred Petersen, trúboðari.

Hvørt av sínum

Statistikkur er eins og bikini-baðidraktir - sigur frá tí áhuga-verða, men fjalir tað týðningarmikla.

„Tað er munandi lættari at vera ein sannur algierari enn ein falskur franskur meðborgari.“

Hetta vóru viðmerkingarnir hjá Ferhat Abbas - ein hin mæstasi av algiersku uppreisnarleiðarum, tá ið de Gaulle fyri stuttum í Algier boðaði frá, at „allir íbúgvir í Algier hereftir verða franskmenn við somu rættindum og somu skyldum.“

Men fyrri 20 árum síðan helt hesin sami Ferhat Abbas, at algierarnir kundu verða franskmenn og segði: „Eg komi aldri at geva liv mitt fyrri algierska fósturlandinum, tí eitt slíkt er als ikki at finna.“

★

VEGURIN TIL PARADÍS

Franska skaldið Pierre Daninos heldur, at heimurin kann gerast til eitt paradís, bert arbeidd verður soleiðis sundurlutað:

1. Amerikumenn taka sær av saniteru víðurskiftinum,
2. Russar taka sær av ferðsluni úti í rúðini,
3. Sveitsarnir taka sær av hotellviðurskiftinum,
4. Franskmenn taka sær av kókkunstinum, meðan
5. Bretar hava til arbeidis at fiska sil og kanna fuglaliðið.

TAÐ ER VERUNLEIKI

- at Hákon Djurhuus í 1955 segði, at einasta leið til loysn av sjómármálinum var samráðingarlíðin.
- at hesin sami maður var hovudsmaður fyrri at binda okkum til ein 12-árasáttmála við bretar, og
- at hann nú sigur nei til samráðingar, ið miðja ímóti at loysa okkum ur aftur hesum hungursáttmálanum.
- at Mitens, landsstýrismaður og aðrir lógfrøðingar siga, at lógfrøðisluga er hesin sami sáttmálin framvegis í gildi, og at vit eru bundnir av honum.
- at Hákon Djurhuus onkuntíð hevur gjørt dýrari ferð í minni orindum til Danmarkar enn tað at handa stjórnini stóðu okkara í sjómármálinum.
- at tjóðveldismenn eru til reiðar at taka loysing upp á 12 fjórðingar við Føroyar, men nevna ikki við einum

einasta orði, at vit samstundis fara at missa okkara mæstastu fiskileið - Gronland.

at tjóðveldisflokkurin helt upp á 12 fjórðingar, hagar til allir tingflokkar samdust um hetta. Tá leyp hann upp í 16.

Síðani arbeidaralassin ikki ristir kapitalismuna og hitt nógv loypisáða „privata initiativ“ av sær, má tað ætlandi vera tí, at hesi fyrirbigdi eiga eitt vest álit í fólkunum; men hóast alt er hetta álit kortini ikki størri enn so, at hvor einasta arbeidandi menniskja skilir, at hon veruliga livir av náði privata initiativins.

Privata initiativ hefur onga skyldu skaffa arbeiði til allar hendur, onga skyldu at hava ein arbeidara í arbeiði longur, enn brúk er fyrri honum, onga skyldu yvir fyrri honum, tá hann noyðist at leggja arbeiðið frá sær vegna arbeiðsloysi o.s.f.

Ikki er kapitalistiska stóðið tryggari enn so - liv og lagna arbeidarans hongur í einum klønnum tæði. Arbeidd og arbeidsamboðini eru arbeidsgevarans, honum áliggur eingin skylda at útvega meira arbeiði, um talið á arbeidarum verður ókt, hann kann selja ella flyta arbeidsamboðini burtur, tá hann vil - tey eru ogn hansara, og ognarrætturin er tryggjaður við lóg - men henda sama trygdarlóg rokkur ikki at teimum, ið missa ella teimum, ið ríkin verða út í arbeiðsloysi við eftirlýgjandi troti, sakni, hungri og halli, tá ið arbeidsgevarin finnur tað fyrri gott at leggja frá sær.

So veikt er grundarlagið. So lítið hava tey arbeidandi menniskjuni at halda seg til. So skjótt og lætt kann arbeids- og inntokuloyi leggja seg sum ein kovandi hond yvir arbeidarafamiljuna.

Og hvat hevur so samfelagið gjørt fyrri at byrgja fyrri, at inntokumissurin verður at raka arbeidarafamiljuna ov meint?

Í fyrsta lagi er at siga, at vit her á landi onga lógargrein eiga, hvørs beinleiðis endamáli er at forða fyrri, at fólk - orsakað av arbeids- og inntokuloyi - svolta í hel.

Vit hava onga lóg, sum tryggjar øllum íbúgvum landsins rætt til arbeiði og rimuliga inntoku av arbeidinum.

Vit hava onga skipan og onga lóg til vernd og trygd, tá arbeiðsloysið leikar á.

Vit hava onga sjúkratrygd til muns, tá heilsubreik vikna um ella heilt fara við arbeiðsmegini.

Vit hava onga fólkatrygging, sum skal veita arbeidarunum og teirra familjum tryggileika, tá teir mugu leggja frá sær vegna elli.

Vit hava onga barnatrygd, sum økonomiskt kann tryggja uppal og lærdómi hjá arbeidarafamiljunum, um for-

syrgjarin verður fyrri inntokumissi ella beinleiðis inntokuloyi.

Og soleiðis kundu vit hildið áfram við at nevnt eitt óki fyrri og annað eftir, har vit sosialt ikki bert eru eftirbátar. Men har hitt borgarliga kapitalistastýrið í landinum bæði hevur forsomt skyldu sína og eisini forðað fyrri, at nakað verður gjørt.

Einsamallir hava javnaðarmenn staðið í stríðnum fyrri at bo a um hetta mikla sosiala órættvísið. Eitt sindur er vunnið, men tað mesta er eftir.

at fyrri í tíðini brúktu læknarnir vanligan klædnabúnað á sjúkráhusinum. Ensli læknin Joseph Lister var fyrsti lækni, sum brúkti hvít klæði; hetta hendi ár 1865.

at eftir St. Maria-kanalini millum sjógv-arnar Lake Huron og Lake Superior í Ameríku verður árliga flutt líka stórt tonsatal sum eftir Suez- og Panama-kanalini tilsamans.

at amerikunenn eru sera kurteisligir. Teir brúka 10 milj. dollars um árlid fyrri at fáa orðið „please“ upp í teirra telegramur.

at tjóðid gongur 17 metur skjótari pr sek. við 40 hitastigum enn við 10 hitastigum.

at kaldasta ár er meðalkuldin miðskeiðis inni í grönlandsisnum 32 kuldastig.

at mesti hti, sum nakrantíð er máldur, var í Sahara-oyðimörkini, har máldi vórðu 58 hitastig í 1922.

at størsti dagligi munur millum mesta kulda og mesta hita er máldur í Calama í Suðurameríku og var 93 stig.

at hovudsmyntin í danska ríkinum upp til ár 1825 varð nevnd SPESIA.

at giraffurin er hægsta djór heimsins Hann er 5½ m hogur.

Ensku fótbóltsspælarnir kravdu nýliga lønarhækking, so hvor spælari fekk 400 kr. um vikuna árlid runt, men vóru fyrri tí óhappi, tá kravdið kom til viðgerðar á fundi í fótbóltssamskipanini, at 1 atkvøða var ov lítið fyrri at fáa málið framt. Í staðin fyrri varð avgjort, at teir skulu fáa 340 kr. um vikuna í summarmánaðunum og 400 kr. um vikuna í vetrarmánaðunum.

★

Ongastaðni verður gjørt so nógv til frama fyrri ítróttafólkini sum í Ruslandi. 27 ára gamla ítróttakvinnan Galina Sybina er nýliga flutt inn í eitt av vakrastu húsum í Leningrad. Um hetta sigur ein blaðmaður, sum hevur vitjað hana:

„Rætturin til at búgva í teimum framúr vøkrum og nýmótans húsum á kollveltingarplássinum í Leningrad fellur einans býarinnar bestu menniskjum í lut: kendum vísindamonnum, mætum arbeidarum og dúgligum ítróttafólkum.“

★

Danska svimjukkvinna Greta Andersen var nýliga í Mexico og svam. Hon var fyrst, og svam hon strekið - 42 km. - upp á 12 tímar, 26 min. og 30 sek. Fyri hetta fekk hon 28 000 kr. í heiðursløn.

5 spurningar

1. Nær fáa kvinnur fyrstu ferð rætt at ganga á Føroya Lærarskúla?
2. Nær varð Føroya Fiskimannafelag stovnað?
3. Hvussu langt rokkur Mikinesar viti?
4. Nær fingur vit nógaldandi klokki í Føroyum?
5. Hvussu nógv er klokkan ov skjótt eftir sólini? (Svar aðrastaðni)

Loyvi mær at heita á blaðið um at gera so væl at taka uppáttur tað, sum sagt var um solu og keyp av landbúnaðarvørum í flokksins stevnuvá, sum víðikin varð á seinasta landsfundi. Búnaðarmáður.

Um keyp og solu av landbúnaðarvørum varð m.a. sagt soleiðis:

1. Landshandilin stendur fyrri øllum innflutningi av landbúnaðarvørum, fódri og toðum.
 2. Samvinnubrukini hava alla mjólkasolu í hondum. Hagar til mjólkir er komin rimuliga niður í prisi verður hitt almenna at lata ein munandi mjólkastudning.
 3. Landshandilin hevur einkarrætt til allan eplahandil og syrgir fyrri, at ikki útlendsku eplini koma á marknaðin, fyrr enn tann føroyska framleiðslan er seld.
 4. Samvinnubrukini taka sær av allari stórsolu av seyði og kjoti. Á hesum óki kann einans verða selt beinleiðis til forbrúkarar.
- Tá her er talan um samvinnubruk, er at siga, at endamálið við teimum er at keypa og eiga nýmótans maskinamboð, reka felagsfjós í samband við hald av stórtenaði o.s.f.

BARNAMATUR

Í dag hava vit 2 kinesiskar gátur:

1. Føddur við ongum beinum og doyr uttan at leggja nakað eftir seg. Hann hevur ongan kropp og onga sál.
2. Meira enn 30 systkin. Tey yngstu eru fodd fyrri enn tey eldru. Hvarji eru tey?

(Svar aðrastaðni)

„Jeg holder på HAVENES FRIHED“, segði maðurin - tí fingur við 12-árasáttmálan við Ongland. Hetta hendi í sambandstíð hansara. Í fullveldistíðini var tað: „Eingin yvir og eingin við síðuna av Føroyum“, men tó soleiðis at skilja, at klára vit okkum ikki einsamalli, „ja, so biðja vit bert Ongland taka sær av okkum.“

★

Hin bundna og kúgaða menniskjan og tað kúgaða fólkid er eitt takksamt offur fyrri allari ósing til orskap - ja, til sjálmorð.

★

Gomul kaffiuppskrift úr Texas: Eitt hálvt kilo av kaffi í ein litur av vatni. Kóka í 2 tímar. Royn við einum hestaskógvi. Sakkur hann á botn, er kaffið ikki kókað.

Ein gomul riddarasaga:

Riddarin Gedric skuldi í krigg. Hann læsti konuna inni á slottinum og reið yvir til grannan, riddara Lawrence, hansara trívga vin.

- Gamli vinur, segði hann, vil tú ikki taka tær av lyklunum til slottið, meðan eg eri burturstaddur. Eg veit, at eg ikki kann lata hann í tryggari hendur.

Tárinu rullaðu eftir kinnum harra Lawrence, tá hann tók ímóti lyklunum og lovaði, at kona Cedrics skuldi vera undgøðum varhaldi. Og so reið Cedric av stað.

Nakrar tímar seinri kom Lawrence tvisporandi aftaná Cedric og fekk valla orð fyrri seg av berari móði:

- Cedric, Cedric, rópti hann, tú gavst mær skeivan lykil.